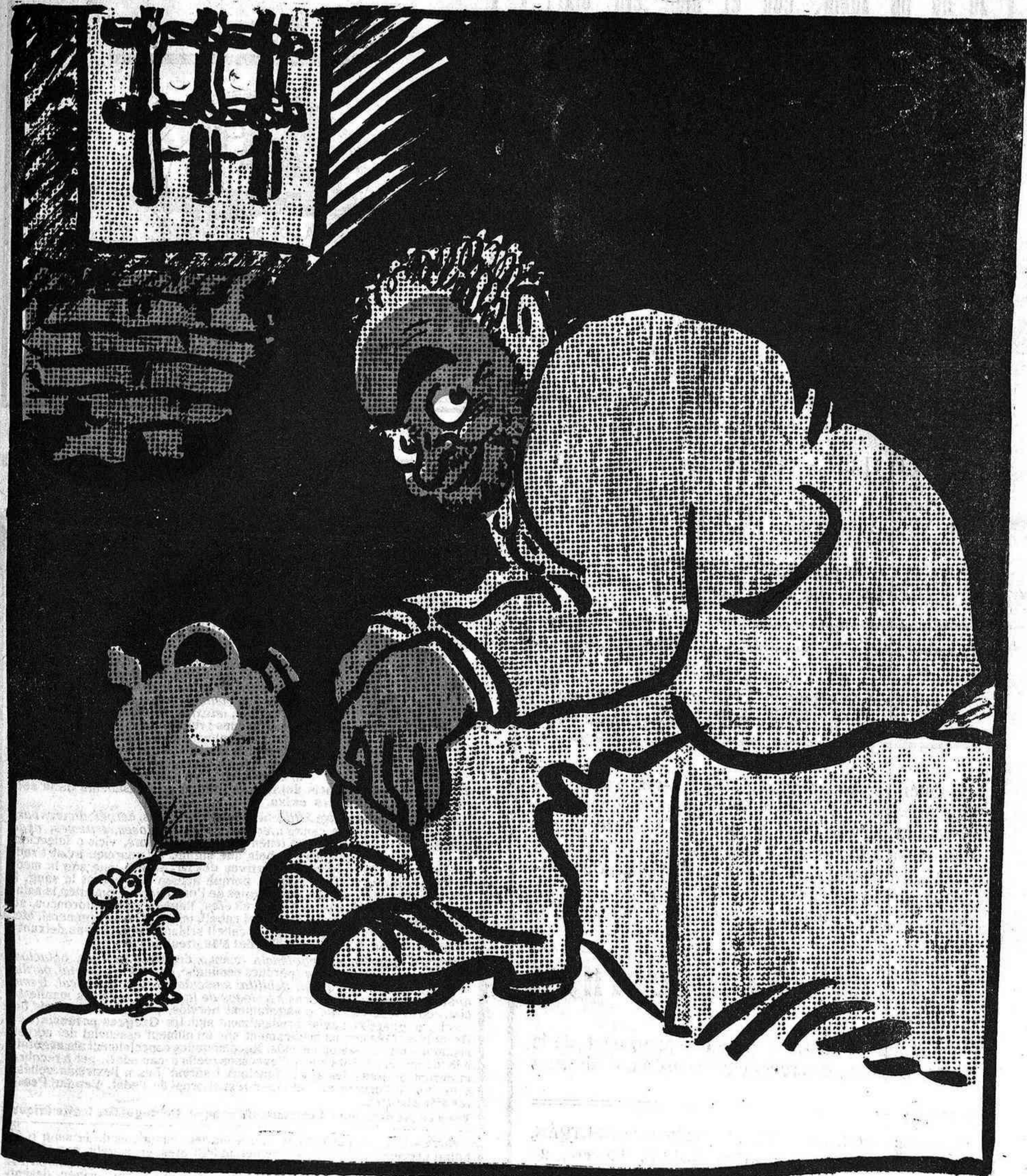

Barcelona, 31 de Maig de 1929

L'Esquella de la Torratxa

ANY LIII - Núm 2605 - 15 cts - Atrassats 30

DESIG

—D'aquí a un mes acabo; espero sortir, per anar a veure el Dr. Asuero.

Teatre Català NOVEDADES

COMPANYIA CATALANA DIRECCIÓ: CARLES CAPDEVILA

Avui, BENEFICI de

JOAQUIM G. PARREÑO

amb l'obra

Jo no ho sabia, que el món era així!

Formidables programes per al dissabte i diumenge

Es c. spatxa en Comptadu. ia

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 12303 - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

Banquets ben servits al HOTEL ORIENT

Rambla del Mig, 20
BARCELONA

"El qui té Blenorragia (Purgacions) és perquè vol"

Quan esteu cansats de medicar-vos sense trobar millora, o bé no assoliu un complet guariment de vostra Blenorragia en qualsevol de les seves manifestacions (uretritis, prostatitis, cistitis, artritis, gonocòciques, gonorrea crònica, o «gota militar», etc., etc., de l'home, i (vaginitis, metritis, leucorrea, fluxos, etc., etc.), de la dona; exigiu al vostre farmacèutic els acreditats

Cachets Neisserinos

i obtindreu un ràpid i perfecte guariment de la vostra malaltia, discretament i sense molèsties.

De venda: Barcelona, SUAÑA, Escudillers, 8; BELTRÁN, Junqueres, 11; Reus, SOLER, Llovera, 26 i Centres d'específics.

Els millors discos
son els de

La voz de su amo

Companyia
del «Gramófono»

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: Blenorragia (purgacions), amb totes les seves manifestacions, uretritis, prostatitis, orquitis, cistitis, gota militar, etc., de l'home, i vulvitis, vaginitis, metritis, uretritis, cistitis, anexitis, fluxos, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els Cachets del Doctor Soivre. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc.; tan perillós sempre i que neces-

siten sem pre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: Sífilis (avariosis), eczemes, herpes, úlceres varicoses (llagues de les cames), erupcions escrofuloses, eritemes, acné, urticària, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Píndoles depuratives del Dr. Soivre, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: Impotència (manca de vigor sexual), poluions nocturnes, espermatorrea (pèrdues seminals), cansament mental, pèrdua de la memòria, mal de cap, debilitat muscular, fatiga corporal, tremolors, palpitations, trastorns nerviosos de la dona i totes les manifestacions de la Neurastènia o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Gragees potencials del Dr. Soivre. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remitent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a Oficines Laboratori Sôkatarg, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrotllament, tractament i guariment de les dites malalties.

11234

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona.

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

La màgia i el trigemin

No hi ha hagut taula de casa de dispeses a Espanya, ni llar íntima en què de la sopa al peix i del peix a la carn; de la carn als dolços, no s'hagin comentat els fets miraculosos o fantàstics del doctor Asuero. Actualment, a Espanya no hi ha un altre metge que tingui la popularitat i l'adhesió col·lectiva del doctor Asuero. Tots els malalts d'Espanya desplaçaran el seu viatge anyal a Lourdes per a dirigir-se a

Sant Sebastià, deixant el sant lloc del Migdia de França on els capellans fan pagar fins la respiració, en els carrers, per l'hotel civil de la platja estiuenca on el doctor Asuero, amb els tocs al trigemin, guareix, al dir de la gent, els malalts anomenats incurables o quasi incurables.

Només faltava això, ara! Després que Espanya, de cop i volta, pren a tot Europa i especialment a França i a Itàlia, el corrent turístic, amb motiu d'ambdues Exposicions, que els turistes malalts que van a Lourdes fessin també marxa endarrera i es dirigissin a un punt determinat d'Espanya, arrabassant la fe a la força curativa de la Verge i donant-la a un vulgaríssim metge civil.

Tothom està pendent de les curacions del doctor Asuero. Aquest home, de cop i volta, es veu convertit en l'ídol del poble; en l'apòstol de la Bona Esperança.

Això no té res de particular. Al món hi ha hagut sempre homes que han guarit d'una manera especial i singular mals morals i materials. Cagliostro, Rasputine, Voronoff, són, en altres aspectes, tipus com el doctor Asuero. La gent, tot d'una, veu en ells com l'home miraculós que ha estat enviat a la terra per a salvar els pobles malalts... Aquests estan tan desconfiats dels metges normals, és a dir, dels que curen segons els sistemes corrents, que quan surt un home que, amb sistemes nous o rejuvenits, fa cures ràpides i immillorables, el creuen més que als altres.

Espanya és un país propici a expandir ràpidament els fets miraculosos. Portem una educació catòlica tan acurada, tan perfecta, que estimem molt més el fet excepcional al fet normal. Hi hauria molt a estudiar sobre una relació entre el sentit constitucional i l'educació catòlica de la nostra vida. Espanya és un país que té un fàstic extraordinari per tot el que és quotidià, tot el que és corrent. No li plau la feineta de cada dia, la tasca permanent que fa l'obra perdurable. Li plauen els miracles. Pensa i ho vol resoldre tot immediatament. No hi creu en la tasca normal. Admirava Alemanya, com ara admira els Estats Units, perquè d'aqueixos pobles es diu que tot ho fan en un obrir i tancar

d'ulls. Així veieu que aquella lliçó del pi plantat no serveix per res. No estima els arbres que triguen a donar ombra o fruit; vol llençar la llavor i recollir immediatament.

Per aquest motiu, sempre tenen més èxit les mides excepcionals que no pas les d'un caràcter vulgar. Un metge normal i il·lustrat començarà per estudiar el malalt, posar-lo en un plan curatiu pacient i desagradable, però que a la llarga podrà donar certs resultats. Es cosa d'habituar el cos a la recepta i de curar, quan no es necessita una immediata intervenció quirúrgica. Però el malalt accepta el metge il·lustrat de nom daurat, per les famílies o els preus cars de les visites, fins que no troba l'home excepcional que abandona tots els sistemes corrents i cerca en quelcom extraordinari la curació ràpida i miraculosa.

Abandona el sistema corrent de la vida per acceptar l'ideal miraculós. Li plau creure més en el "curandero" o en el metge que en una teoria més o menys científica de "reflexoteràpia"; dóna a entendre que cura ràpidament i bé.

Si a Espanya no hi hagués aquesta intensitat religiosa (augmentada ara amb la publicació quotidiana d'"El Matí", bell diari dretà, ben editat i ben fet, i que precisament en el seu primer nombre ens féu saber que Herodes tenia un germà de llet, de la qual cosa en vàrem tenir una viva alegria, protestant, però, que la Història no li hagi donat la popularitat i categoria que es mereix per l'alt parentesc amb qui va matar tants innocents, deixant-ne tants per curar al doctor Asuero), possiblement la gent tindria menys fe en la virtuositat d'un home que en la de tots. Té èxit el tractament del doctor Asuero, precisament perquè la religió catòlica, li ha facilitat el camí, fent creure a la gent més en els miracles d'una piscina, d'un Crist que plora, de l'os d'un sant, etc., que no pas en l'obra de cada dia, més vulgar, més poc divertida i cridanera, però més definitiva perquè és la força del temps.

Per demés, la tasca del doctor Asuero ha minvat un xic la potència curativa de Lourdes. No sabem pas com s'ho pendran els capellans!

En altra època faria creure que el doctor donostiarra podria acabar com Miquel Servet.

Francesc MADRID.

"SHUM".

Altra vegada volem que la nostra veu arribi al fons de la penitenciària del Dueso: per tal que, deturant-s'hi un moment, agafi més braó, més potència i soni més clara i ferma a les oïdes on l'emmenem.

De tant en tant, en les columnes dels nostres diaris—

ens referim als esquerrans i generosos, no als eixuts i burgesos—, apareixien uns solts, unes línies, demanant la llibertat de "Shum".

Ja una vegada els intellectuals espanyols aconseguiren la vida d'aquesta pobra i miraculosa criatura. Ja és molt. Ara cal que ens unim una vegada més per a aconseguir una altra cosa: la llibertat.

Nosaltres no volem, no podem creure en la culpabilitat de "Shum". Si el creguéssim culpable, no demanariem la seva llibertat.

No pot ésser un home dolent, un home perillós, qui posa tanta bondat en la seva obra artística. Perquè cal dir una cosa, i cal repetir-la amb la major freqüència possible: Joan B. Acher "Shum", és un gran artista, un dels artistes més singulars i personals de la nostra època.

Penseu bé en el que això significa avui, quan tot és grisor, mediocritat, mig to, discreció... o extravagància. "Shum" és un gran artista, un gran dibuixant. En els seus dibuixos hi ha la profunditat dels alemanys contemporanis, dels col·laboradors de "Lachen Links". Poden comparar-se als de Gullhanson i Heine, sense que s'hagi deixat influenciar per ells. Els dibuixos de "Shum", no tenen la banalitat dels dibuixos d'altres dibuixants. No, no: són dibuixos que fan pensar i fan sentir. I és que són parits amb dolor. És que en ells hi ha quelcom més que l'afany de guanyar diners. Hi ha bondat, hi ha noblesa, hi ha dignitat, hi ha un ideal de justícia.

En aquest ideal de justícia cal que nosaltres, tots els homes de bona voluntat, hi col·laborem. I la millor col·laboració que hi podem aportar, és demanar la llibertat de "Shum".

VIRAI

L'home del dia

No cal dir que l'home del dia és aqueix metge que s'ha fet retratar amb boina a tall de pelotari i que, per les proeses que porta fetes, està duent un enrenou a tota la ciència mèdica.

Com un regueró de pólvora encesa va corrent la seva fama. A dotzenes es compten diàriament les cures extraordinàries que fa aqueix home modest damunt dels cossos adolorits de tota mena de gent.

Paralítics d'anys i anys són tornats al moviment i a la joia del viure de la manera més senzilla: uns toquets al nas, i les cames marxen i la paraula torna, i els braços es belluguen.

Suggestió?... Fe?... No en tenen també els que van a Lourdes i s'empassen estampes de sants, i no es curen?...

Els casos semblen autèntics; el resultat dels experiments fins ara, momentàniament, és bo.

Però els savis, els caps-de-brot de les Acadèmies, no hi creuen del tot. Les eminències encara no es donen.

Per què no es donen?... Molt senzill; perquè les operacions asueristes són massa econòmiques. Si el ja famós doctor fes pagar tres mil pessetes per la curació de un epilèptic desnonat, encara hi passarien; però això de retornar la salut per dos duros, no els pot merèixer el menor crèdit; és rebentar-los el negoci; i pels deixebles d'Hipòcrates i pels sacerdots d'Esculapi, primer és la botiga que tot.

AGREDOLÇOS

SENTIT COMU

La gent seriosa i important va molt capficada, de la guerra ençà sobretot, amb allò que en diuen "el problema de la natalitat". Amb les estadístiques a les mans, ens aclaparen amb llurs lamentacions i amb llurs diatribes contra la immoralitat dominant. I les conseqüències que en treuen són completament descoratjadores. Anem, sens dubte, segons ells, cap a una hecatombe.

Una cosa és certa: la gent — no tota la gent encara, però sí una gran majoria — s'ha convençut, afortunadament, que la veritable hecatombe, la veritable immoralitat és posar al món un reguitzell de criatures raquíques, brutes, tnyoses, famolenques, feréstegues i malcriades. Pocs, però bons, heu-vos ací la fórmula que hauria d'ésser universalment adoptada.

El problema és, tanmateix, molt complex. Per poc que el meditem, veurem, tot seguit, que aquest problema de la natalitat està lligat a molts d'altres, que té íntimes i múltiples relacions amb la higiene, la mortalitat, l'economia i, especialment, amb la cultura, car la cultura és, a fi de comptes, la clau de tots els problemes.

El pobre Malthus no ha tingut massa sort. Hom s'ha burlat sovint de les seves teories. Hom les ha adulterat més sovint encara, simplificant-les fins l'anomenat pseudo-malthusianisme, que és la simple limitació de la natalitat.

Tot això, però, no demostra més que una cosa: la vitalitat d'aquestes teories que han resistit la injúria del temps i la prova dels esdeveniments. És una teoria d'un verisme tràgic. Hi ha, en efecte, en aquest món, forces inexplicables que contraresten els millors propòsits dels homes. És un fer i desfer que pren, de vegades, un matís còmic.

Això s'esdevé, per exemple, en l'eugènia. Fins hi ha qui voldria que la procreació es fes en la mateixa forma que, posem per cas, es cobreixen les egües. Amb règim i selecció. Uns quants homes i dones — els mascles i famelles — degudament triats a manera dels sementals i les poltres, tindrien a llur càrrec la dolça tasca de regenerar la humanitat. La resta dels mortals no podríem gaudir els goigs inefables de la paternitat. Hauríem d'atontertar-nos amb les sensacions purament fisiològiques de l'acte, sense cap transcendència.

Totes aquestes coses són, al capdavant, d'una pedanteria insuportable. Però, això a part, és que, per ventura, les lleis de l'antropogènia són alguna cosa més que un arcà impenetrable? Per què, sinó, de pares robustos en surten infants escanyats? Per què hi ha pares dèbils que procreen infants que són ja en petit uns homenassos? Per què són, sovint, tan mediocres els fills d'un home de talent? Per què d'un geni en surt un met?

Misteris, misteris, misteris...

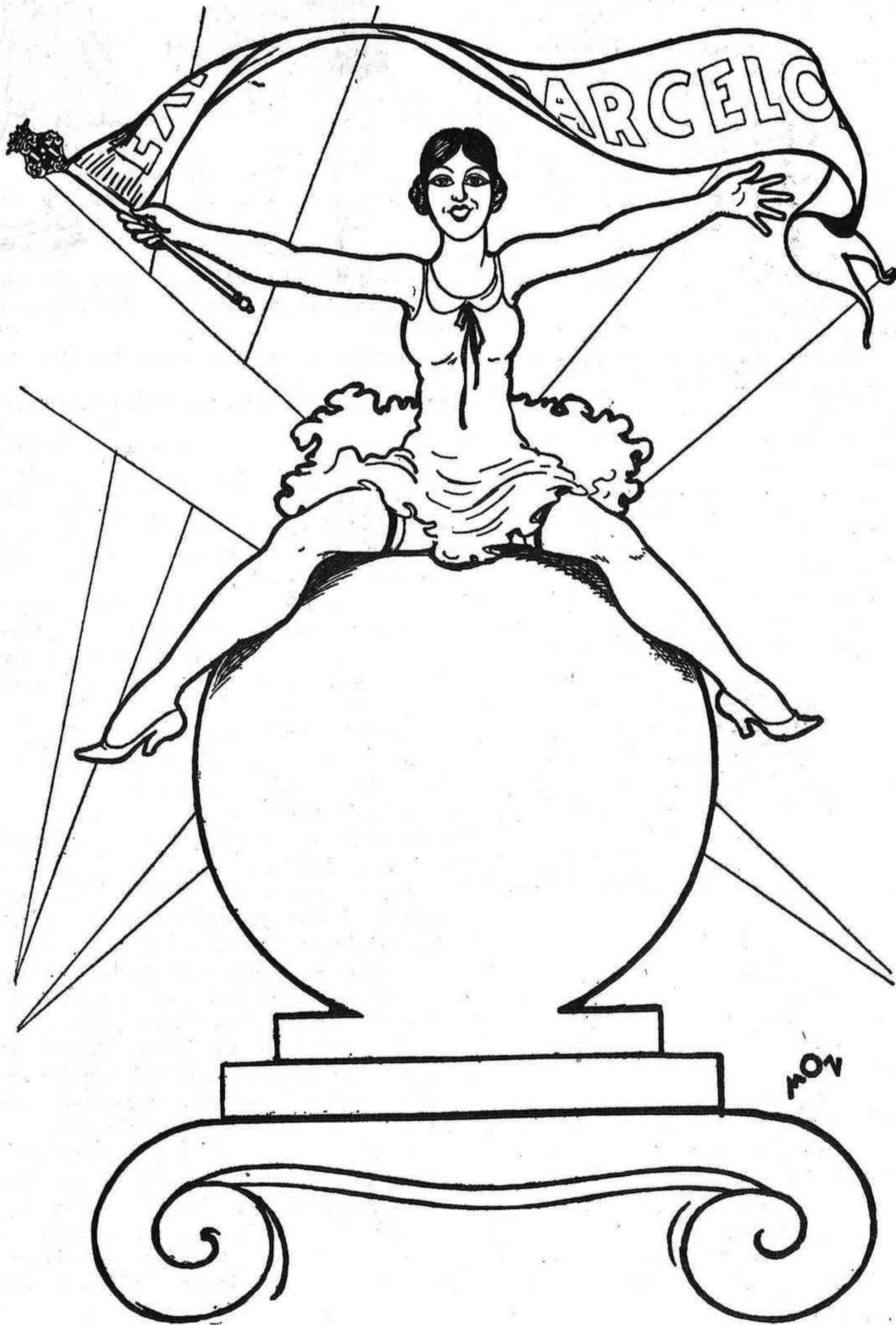
El millor és no capficar-s'hi gaire, i obrar amb una mica de sentit comú.

PEROT

AQUEST NUMERO

ESTA REVISAT

PER LA CENSURA

Mirin-la què maca!

De la nostra gramàtica

Mereix set lloances — set multiplicat per set, si tant m'apureu — la lliçó que el pontífex Fabra ens ha donat darrerament en una de les seves sucoses "Pràctiques de Gramàtica".

No anirem a copiar-la sencera, perquè no és aquest tampoc el lloc que li pertoca; mes creiem d'una gran oportunitat i un màxim interès per a tots els conreadors del nostre idioma, escriptors d'ofici i grafòmans de tota mena — principalment per als poetes i prosadors que fins ara han volgut ésser més papistes que el Papa —, la coneixença i l'empapament de algunes de les afirmacions — veritables màximes — que l'eminent filòleg ha llençat damunt dels "preciosistes" exagerats amb motiu de la lliçó susdita.

Diu En Pompeu Fabra:

"Molts desconfien sistemàticament dels mots corrents, i sempre que descobreixen un mot insòlit que és equivalent o que ells creuen que és equivalent d'un mot habitual, arreconen aquest apressant-se a reemplaçar-lo pel mot nou. Així, empedrant llurs escrits de mots estranys, creuen escriure un català millor."

"L'abundor de mots insòlits fa menys entenedor (el català) a la majoria dels lectors."

"Un mot nou que no vingui a enriquir realment el lèxic català, hauria d'ésser més aviat evitat curiosament."

"Un mot nou, solament manejat per un escriptor expert, pot esdevenir avantatjós..."

"Devem abstenir-nos d'usar un mot nou fins que, reintroduït amb solta per un bon escriptor, vitalitzat per un ús discret i traçut, esdevingui entenedor a tothom."

I referint-se a la literatura per a l'escena, diu:

"Quin efecte estrany no faria, en el teatre, un diàleg entre gent barcelonina en què els personatges diguessin sistemàticament *quelcom* en lloc de *alguna cosa*?"

Cal que tots els que es dediquen a escriure per al públic català i molt particularment els que escriuen comèdies, tinguin ben present aqueixes normes que són les bones normes: El català que es parlava en temps d'En Pitarra, no; el català que ningú parla encara avui, tampoc.

Agraïment

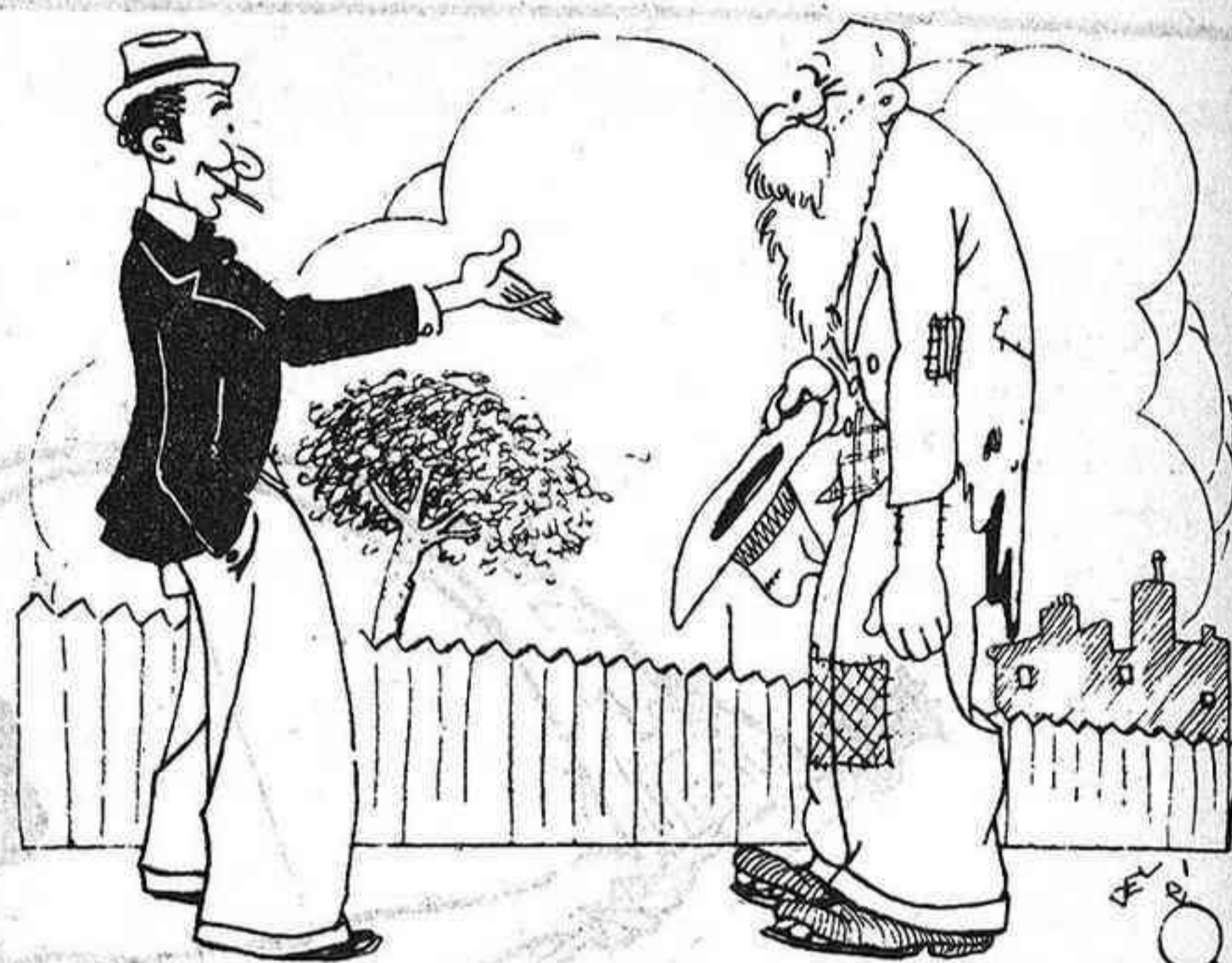
Es clar que l'home passa per un infinit de faces distintes entre el goig i el dolor. L'home, veritablement home, ha de treure profit d'aquestes faces.

Jo — no sé pas per què —, des que he obtingut l'"Englantina d'Or" als Jocs Florals d'enguany, em trobo afaïllat de tothom i considerat. N'estic content i agraït.

Jo no sé el que valc ni ganes de saber-ho, i em dolria que els altres ho sabessin ben bé. Crec que el pitjor mal que pugui patir un home de lletres, és que ja sigui definit. Jo tinc ganes de que se'm defineixi quan mori, i tinc ganes de viure noucents anys, com Matusalem.

I bé; amb motiu d'aquest petit èxit, la simpàtica vila de Torelló m'ha homenatjat. D'aquest homenatge jo n'estic més que content.

Ja he dit altres vegades, des d'aquest mateix lloc,

—Però no diu vostè que és autor d'un llibre titulat "Les mil maneres de guanyar-se la vida". Com és que demana caritat?

--Precisament, aquesta és una d'elles!

la meua cordialitat per la vila de Torelló. Jo no sabria dir-ne l'amor que sento per aquesta vila. Voldria ésser-ne fill. Torelló té, a la vora, el Ter, majestuós de prodigis. Jo he plorat i rigut arran del Ter. Jo porto en l'esperit tot aquell doll d'aigües clares. Voldria que cada vers meu fos vigorós com un Ter i cantés i dringués com una resclosa d'emoció. Voldria que cada estrofa meua bullís impetuosa i escumejant, enrogida com un Ter tempestuós. Voldria la seva energia i la seva rebellió en el fons. I voldria la gràcia excellent dels seus paisatges i la llum i el colorit de les seves riberes en la forma.

Torelló m'ha homenatjat, i jo n'estic content. Homes de bon cor i clara intel·ligència — obrers humils — m'han fet elogis que m'han avergonyit.

Però jo conec els homes, i per bons que siguin i per molt sincers que siguin, és poc menys que impossible que em facin emocionar. Però entre aquests homes hi havia una nena de set o vuit anys. Fou la que m'oferí l'homenatge, i això sí, això m'arribà al cor. Aquesta nena, aquesta Roseta Quintana em féu plorar, perquè, què li voleu contestar a una nena? Jo hauria volgut ésser infant com ella per poder-li dir com agraïa tot allò. Si jo hagués estat infant, potser, li ho hauria dit amb una rialla, amb un joc innocent, amb una infantil besada. Però ara... ara no li ho puc dir, i he sentit ànsies de dir-li-ho i no he sabut dir-li-ho, perquè els homes, quan esdevenim homes, perdem aquell llenguatge tan sublim dels infants.

Vosaltres, amics de Torelló, sou molt experts. Co-neixeu molt bé la meua part flaca, i m'heu parlat per boca d'una nena, per a veure'm plorar d'emoció.

Jo voldria agrair-vos-ho amb paraules tendres i sinceres com les d'aquesta noieta. Voldria que la meua ànima es tornés noieta de set o vuit anys i també us fés plorar parlant-vos. I voldria que dintre les vostres llàgrimes i dintre les meves hi hagués tot el doll del Ter que rebentés les rescloses de l'emoció i saltés i vibrés solem-nialment i omplís de contentament les vostres ànimes com aquest vostre Ter que fa tan folles i alegres les seves riberes.

Es així, i només així, plenament compenetrat el meu esperit amb el vostre, com sento el meu agraïment.

SALPER.

Art i Artistes

SALA PARES

Ens ha tornat de París Emili Vilà, i ve a recollir els llores d'una vintena d'anys d'estudi i de treball. Allí s'ha especialitzat en l'art un xic cridaner i llampant del cartellista, salvant-se de la xabacania i de l'industrialisme mercès a una dosi grandiosa de bon gust i a una més estranya encara entre els pintors moderns; en Vilà dibuixa molt i molt bé.

Del seu art de decorador i cartellista en traspua, en els quadros d'En Vilà, l'afecció als colors sencers i vibrants. Sap escollir els temes de les seves composicions, plenes d'una comprensió i una sensibilitat exquisides, i com que dibuixa amb mestria, crea obres d'art que, com el retrat de la mare del pintor, corprenen al primer cop d'ull.

Els qui ens llegeixen i veuen com ens indignen les beneiteries dels ultra-moders, ens tindran tal volta per enamorats de l'academicisme, encara que sia ranci i migrat. Molt al contrari, quan trobem un artista com En Vilà, el seu modernisme ben entès ens plaü tant com la millor obra clàssica.

Dedicat al procediment de la "gauche", aconseguix tonalitats tan càlides, tan simpàtiques d'entonació i una harmonia de conjunt, que no desmereix gens en ésser comparat amb els mestres decoradors de més empena.

L'art del cartellista és considerat per molta gent com un art gairebé inferior, i ja dintre les arts industrialitzades. Això pot ésser veritat quan està en mans d'un pintor hàbil, però sense inspiració pròpia; quan, com en el cas present, es pot dir que els cartells d'En Vilà són obres decoratives destinades a mostrarse en plena llum i voltades per un marc generalment ingrat, el fer-les atractives fins a les mirades més intel·ligents és un triomf més difícil d'assolir que el que s'aconsegueix disposant de tots els matisats i afiligranaments d'una pintura corrent.

Prova d'això són els retrats d'En Làzaro i d'En Vergés, i el quadro intitulat "Evocació", on es posen de manifest totes les qualitats d'un mestre.

Benvingut sia en Vilà entre nosaltres, i desitgem vingui més sovint a portar-nos mostres del seu art exquisid.

BORIEL.

GALERIES LAIETANES

Una colla de retrats molt bonics, massa bonics i poc sentits, ens presenta el pintor Antoni Luis. Totes les damiselles del nostre gran món han posat per aquest retratista, i totes han sortit mapades amb les mateixes característiques pictòriques.

Ens fa l'efecte que en Luis va massa a la rebusca d'efectes per a enlluernar sa clientela, i s'escolta les models que retrata resultant-ne obres polides, llepadetes i distingides, però fredes i sense ànima, essant així que aquest pintor podria fer coses excel·lents amb les condicions que té.

En Joan Fuster, amb una sinceritat molt de lloar, ha fet una exposició de recones de Valldemosa, Palma i Sòller, que resulta agradosa perquè ha sabut transportar a les teles tota la lluminositat màgica de les illes, i es veu que estan pintades per un artista enamorat d'elles i que sap interpretar-les amb entusiasme.

El jove pintor R. Tàrrega Viladoms, en sa primera manifestació artística, ens demostra condicions per a crear-

se una personalitat; sap, impressionar-se davant les bel·leses de la natura i portar-les als seus quadros sense rebusca d'efectismes.

GALERIES BUSQUETS

Ja tornem a ésser en allò de la pintura d'avantguarda. Nosaltres, que creiem que en Art no hi ha modern ni antic i sols existeixen coses belles o lletges, hem de classificar rodonament entre aquestes últimes l'escola que ens exhibeixen a ca'n Busquets.

Teles embrutades de qualsevol manera, sense normes de dibuix ni de color, constitueixen les obres mestres d'ara. Si això és art, hem de confessar que En Miquel Vilà mereix portar la senyera dels seguidors de l'avantguardisme. Déu li conservi l'humor, i a nosaltres ens lliuri de caure en la temptació de dir que això és pintar.

LA PINACOTECA

En canvi, sempre esperem amb dalit l'obertura d'una exposició d'En Joaquim Tarruella, un dels pintors moderns que es deixa de ximpleries i no es deixa influenciar per discursos dels subconscients i pinta amb tota l'ànima tant si es tracta d'una cursa de braus plena de moviment i de colorines, com d'una cala de Mallorca, serena i entonada de llum.

Segueixi així l'amic Tarruella, i mereixerà, com ara, el respecte dels intel·ligents i l'encoratjament de tothom.

CARMEN DIAZ

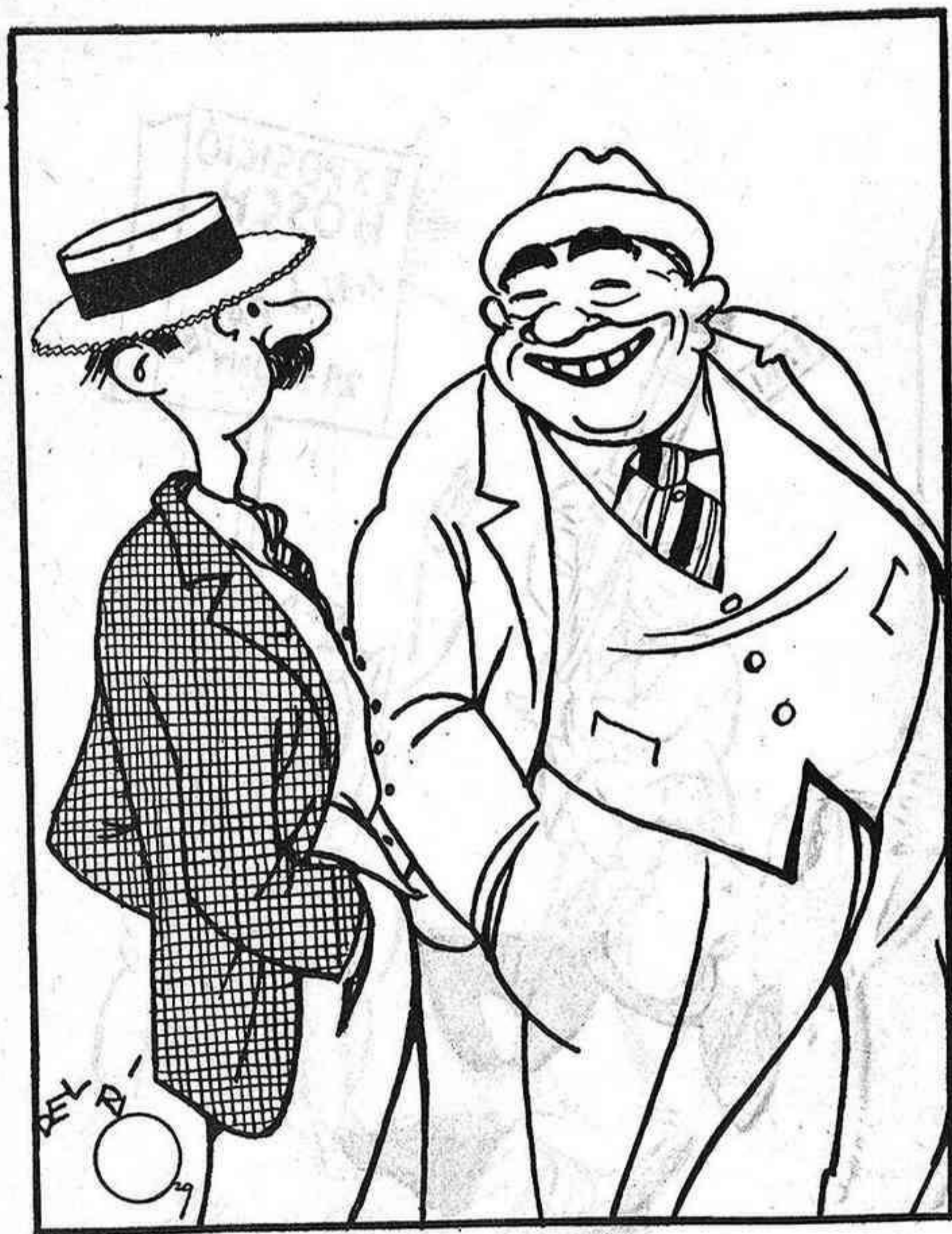
del teatre Poliorama

El tractament del Dr. Asuero...

o el triomf de la cocaïna

—Tens la sogra molt malalta, i prepara't al pitjor.

—Pé, però, què vol dir al pitjor, que es morirà o es posarà bona?

Vaig a fora a veure els camps

Vaig a fora a veure els camps,
visca la llum i l'alegria!

Vaig a fora a veure els camps,
visquen els brots que floriran!

Si em comano la claror,
visca la llum i l'alegria!

Si em comano la claror,
visca la llum que es fica al cor!

Si m'embriago de perfum,
visca la llum i l'alegria!

Si m'embriago de perfum,
visquem els camps curulls de llum!

Si es tornen fruit totes les flors,
visca la llum i l'alegria!

Si es tornen fruit totes les flors,
visquen els camps, les flors i els cors!

Granen i granen els sembrats,
visca la llum i l'alegria!

Granen i granen els sembrats,
visca la llum que es torna pa!

Me'n vaig a fora a veure els camps,
visca la llum i l'alegria!

Me'n vaig a fora a veure els camps,
visquen els blats que granaran!

SALVADOR PERARNAU

Dues lletres i un entre- parèntesis

I

“Sant Llorenç dels Piteus, 21 de maig de 1929. — Senyor Miquel Coromines. — Barcelona. — Distingit senyor i amic: Celebraria molt que la present els atrapés disfrutant una salut perfecta com és la nostra A. D. G.— Es el cas que, havent llegit en el diari que ja s'ha inaugurat l'Exposició i sembla que per tal motiu es preparen grans festes. Recordant-me que vostè més d'una vegada, quan venia a estiuajar a Sant Llorenç amb la seva senyora, m'havia convidat a passar uns dies a ciutat, doncs hem decidit ara acceptar la seva amable invitació; així és que, si no hi ha res de nou, diumenge que ve, en el tren que arriba a Barcelona a les vuit del matí, vindré amb la dona, la cunyada i els tres marrecs; no facin massa compliments per nosaltres, que si convé dormirem amb matalassos a terra. Com sia que enguany no havem matat sinó mig porc, no els podré portar més que una botifarreta de sang, i tres o quatre codonys per si volen fer confitura. Fins diumenge vinent, doncs; i amb molts records per la senyora Justina, el saluda atentament el seu amic i servidor, Salvador Ferrerons.”

II

“Barcelona, 23 de maig de 1929. — Senyor Salvador Ferrerons. — Sant Llorenç dels Piteus. — Estimat amic Badó: He tingut una viva satisfacció en assabentar-me que esteu tots bons i gasteu humor. No baixeu encara, per l'amor de Déu!... Molt agràits pel present que teníeu intenció de fer-nos de la botifarreta i dels codonys, però no baixeu. Vos ho dic pel vostre bé. L'Exposició, si bé és veritat que està inaugurada, encara no està ben llesta i n'hi ha per dies. Els matalassos ens els està refent el matalasser del “Pueblo Español”. Com que aqueixa Exposició ha de durar molts mesos, millor serà que espereu; i cap allà a darrers de setembre, quan la meva senyora i jo acabem l'estiuajig a Sant Llorenç dels Piteus, aleshores us en podeu venir amb nosaltres cap a Barcelona. Bons records per a tothom de part de la Justina i vós rebu una forta estreta de mà del vostre amic, Miquel Coromines.”

III

--(Que m'esperin!... Aquest any ja tinc pensat estiuajar als claustres de la Seu, que hi fa bona ombra i bona fresca).

FRA NOI.

Ha sortit “El Matí”

Sí, ha sortit, finalment, quan ja ningú començava a creure-hi, quan tothom es pensava que la Providència li havia retirat la seva especial protecció.

Quan els seus directors se'l van veure al carrer, quedaren tan contents que, naturalment, decidiren celebrar-ho. I naturalment organitzaren un banquet: un banquet en el qual tanmateix no hi prengueren part més que els redactors i els administradors.

Res, però, de celebrar-lo al Ritz, al Royal o a can Martin. El banquet és celebrà a la Catedral. Fou un banquet eucarístic!

Hom diu, encara, que Josep Maria Junoy, abans—o després— de la comunió es confessà d'haver estat redactor d'“El Papitu” i d'haver fet, assíduament, nombroses caricatures anticlericals i galants.

Requiescat in pace

L'Exposició Internacional de Barcelona 1929 ha estat inaugurada. La nostra ciutat s'ha mostrat, revestida de les "prendes" més riques del vestuari, joiosa davant del món, fresca i jovenívola com un pomell de roses.

Ha inquirit en el més profund del seu ésser, aquell fragment fluctuós que arrima el seu esperit en la balustrada de les concepcions ideològiques. Ha desmentit aquella llegenda que arreu del món es forma en el pensar de cada u; els nostres costums, els nostres actes, el nostre esperit que no defuig de la novetat, poden rivalitzar amb qualsevol indret que es faci passar com a model de poble civilitzat.

I, diguem-ho d'un cop. El nostre obrer ha fet palès una vegada més el seu esperit de treball, abnegació i intransigència.

Aquest obrer, que de bon matí flaira l'aurora i estrena l'aire matinal, ha transformat la nostra ciutat en un jardí de meravelles, ha impregnat arreu un relleu de novetat, ha contret el planteig de la vegetació ufana, viu retall de la Natura forana.

Vagi per ell la nostra enhorabona que ha sabut opinar tan encertadament l'amor a la seva terra, fent-la esdevenir exempta de tradicions amargues.

Vagi per als organitzadors de la bellesa barcelonina (naixerà aquí un concurs de belleses CIUTATS?) una efusiva felicitació per tal com han contribuït, junt amb els obrers, a realçar la nostra obsessió de pruija internacional.

Donades totes les felicitacions de consuetud, ens resta, ara, dedicar quelcom als humils peatons que anem d'ací, d'allà, pujant i baixant tramvies, empaitant el comerciant que ens deu una factura, despistant el sastre, donant un disgust a l'urbà, etc., etc.

No trobeu que ens mereixem la palma del martiri?... Tots aquests últims mesos de tripijoc, d'emblanquinaments en les façanes de les cases, d'enderrocament d'edificis, desventraments de carrers, muntanyes agegantades al bell mig del pas, pols engolida a l'hora, justament, de prendre l'aperitiu, etc..., valen quelcom per a la nostra humil persona.

Hem sofert, resignats, el canvi de règim que ens ha imposat el met-

ge de la pala, de les brigades i carretons. Adhuc la nostra naturalesa se n'ha ressentit íntimament del canvi operat en els òrgans de la ciutat.

Demanem, doncs, que ens tingui en compte en les seves oracions.

Joan VALLESPINOS

La millor lloança del "Poble Espanyol"

Tothom en parla.

La celebritat ha traspasat ja les fronteres, i la muralla de la Xina i tot.

El "Poble Espanyol" és el formidable "clou" de l'Exposició.

Un èxit que, com els de l'inoblidable *Pepe Chil*, ha sorprès a la mateixa Empresa, o sia als mateixos organitzadors.

Forasters i no forasters van cantant les lloances d'a-

—Si se li pogués aplicar el tractament del doctor Asuero, quantes coses ens diria!

queix extraordinari monument a la raça que han aixecat a Montjuïc uns quants artistes catalans.

Tothom espera, no obstant, la definitiva consagració d'aqueix poble meravellós.

La consagració serà el jorn que demostrï la seva autenticitat civil amb els tres esdeveniments civils i naturals que avui li manquen: un casament, un bateig i una defunció.

Ara com ara, però, el "Poble Espanyol" va estenent arreu la seva fama.

No hi ha visitant que no se'n meravelli; no hi ha estranger que no en resti encantat. Per això les lloances augmenten i s'estirallonguen com una joiosa garlanda per tot el món.

I la millor lloança la féu un periodista suís, que coneixia ja la nostra terra:

—Es admirable!... — va dir —. Només hi trobo a faltar una cosa.

—Què?

—Les mosques.

"La Monja" de Diderot, traducció de Lluís Capdevila. (Collecció d'obres selectes).

Com tothom sap, Diderot fou el director de l'"Enciclopèdia", i un dels seus principals redactors. Aquesta és l'obra—obra ciclopèa—a la qual ell consagrà gairebé tota la seva vida. Aquesta obra, basta i complexa, síntesi dels coneixements humans en la seva època, hauria exhaurit les forces d'un home que no tingués, com Diderot, un esperit gegant. Ell, al marge d'aquesta obra, tingué encara temps per a fer de filòsof, de dramaturg i de novel·lista. Aquestes dues activitats eren les que més l'atreïen. I més d'un cop confessà que constituïen la seva veritable vocació, mentre que l'"Enciclopèdia" no representava per a ell altra cosa que la manera de guanyar-se el pa i de tirar endavant la família.

El cert és que ell, dintre la literatura francesa, tant en el drama, com en la novella, fou, més que un innovador, un precursor. En el teatre s'anticipà a Dumas, i en la novella a Balzac. Fou el creador—o el re-creador si voleu—del realisme. L'observació, l'amor i l'interès per l'home, foren els guies del seu art. Ell no feia, en realitat, més que donar una forma artística al que veia. De la seva obra, s'ha dit que era una crònica dels costums del seu temps. —

"La Monja", en realitat, no és altra cosa que una crònica, emocionant i dramàtica, dels costums corromputs dels convents. La història, i l'abundància de documents trobats, han demostrat prou la raó de les denúncies que Diderot féu en la seva obra. I la seva eficàcia ha estat tal, que ha contribuït d'una manera decidida a l'anul·lació dels vots perpetus de la vida monacal.

"La Monja" és una obra que fa enrogir els hipòcrites; però que indigna noblement les persones de consciència i de cor. Aquest és el secret del seu èxit.

Lluís Capdevila l'ha traduït a un català viu i nerviós.

L'ha traduït amb aquella comprensió i aquell amor que solament una simpatia de temperaments pot produir.

ALFA.

Nòtules

ALTRES LLIBRES REBUTS

L'auca del viatjant, novella de Pere Colomer Fors.

La Rel, poemes de Salvador Perarnau.

NOVEDADES

Aquests dies passats hem tingut, en aquest teatre, la "Comédie Française". La "Comédie Française" és una cosa molt sèria. Per això ha escollit aquesta ocasió solemne de l'Exposició per a venir a honorar-nos amb la seva visita: "a tout seigneur, tout honneur". Abans, sense Exposició, no érem dignes els barcelonis de que vinguessin a veure'ns—talment com hom va a Haití—aquests còmics de la Comédie Française, que són els de més "postín" de París.

Ara, que nosaltres som un xic estranys, i no ens enlluernen els prestigis. Recelem gairebé sempre dels prestigis. Nosaltres, per exemple, guardem un bon record de Gemier, de Lugue-Poé, de Madeleine Pierat, de Marguerite Valmond, de Ludmila i Georges Pitoëff.

Als actors de la Comédie Française creiem que els oblidarem amb facilitat. Aquella cantarella en declamar, aquella rigidesa, aquell èmfasi!

Com les obres que han representat són ja prou conegudes—"L'Avare", "Les fourberies de Scapin", "Poil de Carotte", entre altres—, no és cosa que nosaltres volguem descobrir-vos Molière, Jules Renard i Brieux.

La companyia catalana segueix representant l'obra d'Amadeu Vives "Jo no ho sabia, que el món era així".

ESPAÑOL

El senyor Ignasi Sierra ha estrenat una obra en quatre actes que es titula "Pensió Ramona". Ell, l'autor, la qualifica de sàinet.

A nosaltres més aviat ens sembla un melodrama, un melodrama innocent i un xic gastat. El diàleg té poca cosa a veure amb la literatura, és vulgar i eixut.

Però com, segons tenim entès, el senyor Sierra és un autor jove, no hem d'ésser massa severos amb ell, sobretot tenint en compte que en l'obra es veuen coses ben aprofitables que demostren una certa traça.

Bastant discreta la interpretació.

BARCELONA

Carme Diaz ha estrenat—després de la desgraciada "Novel·lera" dels Quintero—una comèdia del senyor Téllez Moreno. Aquesta comèdia es titula "La estrella de don Pepito". El senyor Téllez Moreno és un autor nou—o almenys, nosaltres no el coneixíem—, i ja està bé que les primeres figures acceptin les obres dels autors nous.

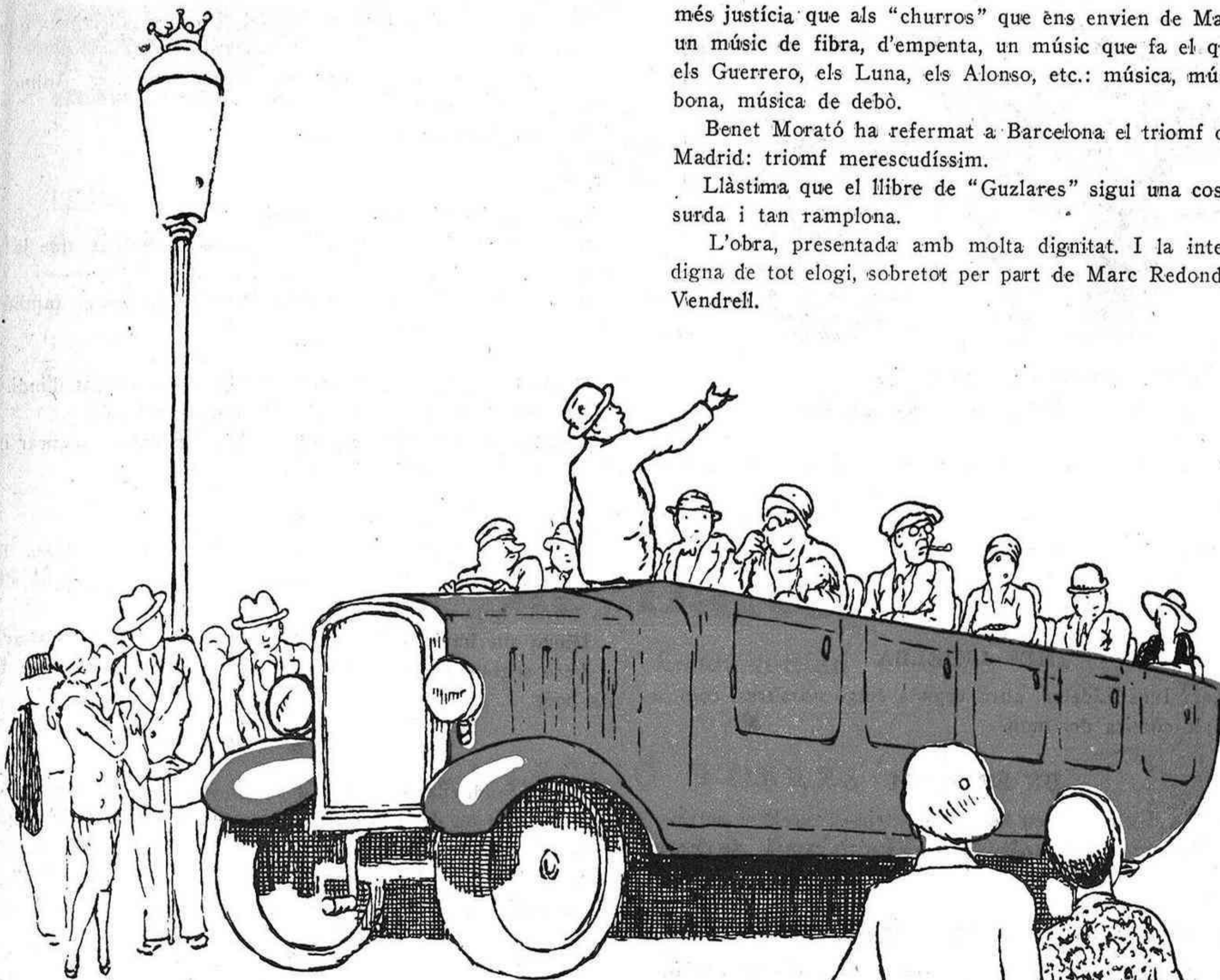
més justícia que als "churros" que ens envien de Madrid—, és un músic de fibra, d'empenta, un músic que fa el que no fan els Guerrero, els Luna, els Alonso, etc.: música, música de la bona, música de debò.

Benet Morató ha refermat a Barcelona el triomf obtingut a Madrid: triomf merescudíssim.

Llàstima que el llibre de "Guzlares" sigui una cosa tan absurda i tan ramplona.

L'obra, presentada amb molta dignitat. I la interpretació, digna de tot elogi, sobretot per part de Marc Redondo i Emili Vendrell.

BOB

EL PAGES A CIUTAT

—I ara! D'aquesta manera prediquen a ciutat?

Llàstima que aquesta "Estrella de don Pepito" sigui una comèdia tan vulgar, tan vella de procediments, tan poqueta cosa!

COMICO

Un títol: "She-She". I—amb la col·laboració valiosa de Sugrañes, Max Weldy, Clarà, Rosita Rodrigo, Lydia Francis, Josep Viñas, Sacha Goudine, etc.—un gran èxit.

Sí, senyors: un gran èxit. Sugrañes segueix essent l'home de la mà trencada, l'home més apte, el més expert, per a dur el timó de la revista a casa nostra. Quan tots han fracassat, ell triomfa. I és que sap veure aquest gènere com ningú, sap trobar-hi el punt just.

La revista "She-She" és una de les coses més reeixides en el gènere, una cosa que veurà tothom perquè, veritablement, és digna de veure's.

L'última revista de Sugrañes sempre és la millor. En aquesta d'ara hi ha bon gust, modernitat, gràcia, originalitat. Els vestits són esplèndids, la música aviat la cantarà tot Barcelona, els decorats fan un gran efecte.

Tot molt digne dels aplaudiments amb què el públic rebé l'obra.

NUEVO

"Guzlares" és una obra digna, una obra de músic honrat. Aquest músic honrat — "rara avis" en la sarsuela — és el català Benet Morató. El mestre Morató—que mestre se li pot dir amb

ENTREACTES

PER AL NUMERO VINENT

Hem de deixar per al número vinent les obres "Alicia sienta la cabeza", de J. M. Barrie, "Un mes d'abstinència", dels senyors Perea i Guinjoan, i l'opereta "Primarosa".

Aquesta setmana no hi hem arribat a temps.

ALTRA VEGADA!

Quan Sagi-Barba estrenà a l'Apolo "La campana rota", del mestre Obradors, hom recordarà que la temporada s'acabà com

EL CURT DE VISTA AL CAÇADOR

—Escolti... aquest trofeu, on el va aconseguir?

el rosari de l'aurora: hom digué si l'empresari de despeses s'havia fos. Ara, al mateix teatre, Caballé plega i declara que l'empresari de despeses s'ha declarat insolvent.

Home!...

INES LIDELBA

Saludem Inès Lidelba, altra vegada entre nosaltres, com la millor tiplè còmica del món.

UN BENEFICI

A Romea celebrà el seu benefici l'actriu—l'excel·lent actriu—Elvira Fremont. Representà "La pols del camí", de Enric Lluelles.

CANÇÓ D'AMOR I DE GUERRA EN FILM

Hom diu que una important manufactura cinematogràfica filmarà "Cançó d'amor i de guerra", l'obra més popular del teatre líric català.

S'està preparant tot per tal que, segons diuen, el film quedi llest per al proper octubre.

Heu-vos aquí una bona pensada. I un bon negoci.

B.

Els reflectors de l'Exposició il·luminen l'espai per damunt de la nostra ciutat com si la volguessin coronar amb un estel.

Desitjaríem que fos l'estel de la bona sort.

Hem vist els nous grups d'estàtues de la plaça de Catalunya. Nosaltres som defensors de les nuditats escultòriques. Però, ens sembla que aquesta plaça té molts pits.

Barcelona cada dia es veu més animada. Hi ha gentades per tot arreu. Les Rambles vessen de gent...

I nosaltres vesseu de satisfacció en veure-ho.

L'assassí de Casado, al cap i a la fi, s'ha confessat reu. Ara diuen que si és boig.

Creiem que el crim aquest ja ho és una bogeria. Però, no cal confondre la follia amb la subtileza femenina posada en un home.

La companyia dels ferrocarrils del Nòrd ha electritzat quasi tots els trens.

Creiem que ho faran totes les altres companyies. Adhuc la del carrilet de Palamós.

Hi guanyarien molt els boscos.

Ja se sap, per Corpus, trampes.

Amb això de les trampes, hi estem tan habituats, que ja no en fem pas cas.

De trampes n'hi haura sempre. Però, de trempats, també.

Hem vist un home pel carrer, vestit i caracteritzat d'indi. Els uns diuen que ho és, els altres que no ho és.

Nosaltres només hem vist que el feia, i podem assegurar que quasi tots els que el fan ho són.

Als Estats Units, una "star" cinematogràfica, Alma Rubens, ha estat tancada al manicomi. Naturalment, perquè s'havia tornat boja.

Diuen que havia atacat uns diputats que anaren a visitar-la.

Però segons de quins diputats es tractés, atacar-los no feia pas boig.

Carles Soldevila, sempre tan subtil, ha estat uns dies a Madrid. I ha fet un descobriment important: que a Madrid la gent es lleva més tard que aquí.

Veritablement, és un descobriment tan important com els que a París fa Dalí.

I ara que parlem d'aquest noi.

Ja sabeu que està fent una pel·lícula?

Serà la única manera de que s'acabi el cinema!

J. N. C. (Torelló): Bastant correcta la versificació, però pobre de gramàtica, i vulgar d'assumpte.

"Torres": Com que ens sembla que no té raó, no podem publicar l'article que ens envia.

J. V.: Va un dels articles, si ho volen. L'altre ha perdut l'actualitat.

Ll. R. C.: Massa llarg. A més, el que critiqueu que no es fa, ja s'està fent.

E. N. J.: S'hi veuen certes condicions, però no pot anar encara.

A. Ch.: Els dibuixos no poden anar. Però no es desanimi: segueixi treballant, que vostè ho farà molt bé.

J. R. (Juneda): Això no va. Però treballeu, que fareu coses.

J. R. A.: No pot anar.

Ll. R. C.: L'article "In memoriam" no passaria; ja ho havíem provat nosaltres sobre el mateix tema.

LIBRERIA ESPANYOLA
d'Antoni López

Rambla del Mig, núm. 20
Telèfon núm. 18692
BARCELONA

Barcelona a la vista

Album de 352 fotografias de la Capit l
de Catalunya y sus alrededores, encua-
dernado lujosamente con tapas de tela
y planchas de oro

Precio: 20 ptas.

Postales de la Ciudad de Barcelona

Gran surtido

COL·LECCIÓ D'OBRES SELECTES

- I. MURGER. — **Escenes de la vida bohèmia**,
traducció d'E. Lluelles, pròleg de Santiago Rusiñol.
- II. ROUSSEAU. — **Contracte Social**, traducció i prò-
leg de Ramon Vinyes.
- III. DIDERO T. — **La Monja**, traducció i pròleg de
Lluís Capdevila.

Preu de cada volum: 2,50 ptes.

Sortirà aviat el volum IV

COSES VISCUDES

d'En SANTIAGO RUSIÑOL

OBRA NUEVA

W. FERNÁNDEZ FLORES

El ladrón de glándulas

Novela

Precio: 2 ptas.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificar. Als corresponents se'ls atorga rebuixes.

LA DONA MODERNA

--Si ens veien les nostres àvies!

(Dibuix de Vilà)